Kod przedmiotu: 30

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE – KARTA PRZEDMIOTU

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu/zajęć	**Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne**
Nazwa przedmiotu/zajęć w języku angielskim	**Geriatrics and Geriatric Nursing**
Kierunek studiów	*Pielęgniarstwo*
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
Profil studiów	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Jednostka prowadząca kierunek	Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk Medycznych
Imię i nazwisko nauczyciela(-li) i stopień lub tytuł naukowy osoby odpowiedzialnej za przygotowanie sylabusa	prof. dr hab. n med. Małgorzata Sobieszczańska mgr Mirosława Kieżun-Pryszcz
Przedmioty wprowadzające	Anatomia Patologia Farmakologia Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki Podstawy pielęgniarstwa
Wymagania wstępne	Osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w wyniku realizacji Anatomii, Patologii, Farmakologii, Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki i Podstaw pielęgniarstwa.

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Praca własna pod kierunkiem (Wykład) (PWK)	Ćwiczenia (Ć)	Ćwiczenia w MCSM (Ćw. MCSM)	Praca własna pod kierunkiem (Ćwicz.) (PWK)	Seminarium (S)	Zajęcia praktyczne (ZP)	Praktyki zawodowe (PZ)	Łącznie godzin	Liczba punktów ECTS*
3	40	5	-	5	10	-	-	-	**60**	**2**

2. CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Opanowanie przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu geriatrii i pielęgniarstwa geriatrycznego w celu przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych z zakresu pielęgniarstwa geriatrycznego oraz do sprawowania kompleksowej opieki nad pacjentem w wieku podeszłym

3. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Lp.	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie do charakterystyk II stopnia (kod składnika opisu)
WIEDZA - w zakresie wiedzy absolwenta zna i rozumie:			
W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku; *knows and understands risk factors and health threats in patients of different ages*	D.W1.	P6S_WG P6S_WK
W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach w tym w chorobach nowotworowych;	D.W2	P6S_WG P6S_WK
W3	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W3.	P6S_WG
W4	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4.	P6S_WG
W5	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych; *knows and understands principles and scope of pharmacotherapy in specific clinical conditions*	D.W5.	P6S_WG
W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6.	P6S_WG
W7	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	D.W7.	P6S_WG
W8	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8.	P6S_WG
W9	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W9.	P6S_WG
W10	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W10.	P6S_WK
W11	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według obowiązyjących wytycznych, zaleceń i protokołów (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS);	D.W11.	P6S_WG
W12	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	D.W12.	P6S_WG
W13	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (*Percutaneous Endoscopic Gastrostomy*, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią,	D.W13.	P6S_WG

	urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;		
W14	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym; *knows and understands the aging process in biological, psychological, social and economic aspects;*	D.W23.	P6S_WG
W15	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków; *knows and understands pathophysiology, clinical symptoms, course, treatment and prognosis of diseases of old age: dementia, delirium, depression, gait and balance disorders, malnutrition, osteoporosis, orthostatic hypotension, diseases of the eyes and hearing organs, incontinence and injuries resulting from falls;*	D.W24.	P6S_WG
W16	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów; *knows and understands tools and scales for comprehensive geriatric assessment and evaluation of support for older people and their families or caregivers*	D.W25.	P6S_WG
W17	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;	D.W26.	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI - w zakresie umiejętności absolwent potrafi:			
U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1.	P6S_UW
U2	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	D.U2.	P6S_UW
U3	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	D.U3.	P6S_UW
U4	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	D.U4.	P6S_UW P6S_UO
U5	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	D.U5.	P6S_UW
U6	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	D.U7.	P6S_UW P6S_UO
U7	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U11.	P6S_UW P6S_UO
U8	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych,	D.U12.	P6S_UW

	chorób i zaburzeń psychicznych, w tym i uzależnień z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;		
U9	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15.	P6S_UK
U10	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	D.U17.	P6S_UK
U11	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	D.U19.	P6S_UW
U12	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	D.U21.	P6S_UW
U13	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej; *can assess the functional capabilities and deficits of an older person in everyday life, using scales included in the comprehensive geriatric assessment*	D.U29.	P6S_UW
U14	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (*frailty syndrome*) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych; *can recognize the risk of frailty syndrome in an elderly person using recommended assessment scales and, on this basis, establish priorities for nursing care and preventive measures to prevent the deepening of functional deficits*	D.U30.	P6S_UW
U15	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	D.U40.	P6S_UW P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:			
K1	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K.S3.	P6S_KR P6S_KK, P6S_KO
K2	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych;	K.S4.	P6S_KO
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K.S7.	P6S_KR P6S_KK P6S_KO

4. METODY DYDAKTYCZNE

1. wykład informacyjny
2. wykład problemowy
3. opis, objaśnienie i wyjaśnienie
4. metoda sytuacyjna
5. pokaz, ćwiczenia
6. dyskusja dydaktyczna
7. symulacja medyczna

5. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Przedmiot kończy się egzaminem w semestrze 4 w sesji egzaminacyjnej.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenie wykładów i ćwiczeń w MCSM (sem 3) oraz zajęć

praktycznych (sem. 4).

I i II termin egzaminu - test obejmujący 60 pytań (30 pytań z geriatrii i 30 pytań z pielęgniarstwa geriatrycznego). Pytania jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień– test mieszany, aby uzyskać pozytywną ocenę z testu student powinien udzielić 60% poprawnych odpowiedzi. Za poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 pkt, za błędną lub brak odpowiedzi 0 pkt.

Skala ocen

Bardzo dobry – 91% - 100%

Dobry plus – 86% - 90%

Dobry – 81% - 85%

Dostateczny plus – 76% - 80%

Dostateczny – 60% - 75%

Niedostateczny – poniżej 60%

Kryteria zaliczenia wykładów – sem. 3 zaliczenie na ocenę

1. obecność na wykładach na poziomie min. 60 %,

2. terminowe zaliczenie pracy własnej pod kierunkiem nauczyciela

3. zaliczenie testu podsumowującego tematykę wykładów, w skład którego wchodzą pytania: jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień– test mieszany, aby uzyskać pozytywną ocenę z testu student powinien udzielić co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi. Test obejmuje 30 pytań.

Skala ocen

Bardzo dobry – 94 – 100%

Dobry plus – 85 - 93%

Dobry – 76 - 84%

Dostateczny plus – 68 - 75%

Dostateczny – 60 - 67%

Niedostateczny – 0 - 59%

Zaliczenie godzin Pracy własnej pod kierunkiem nauczyciela – wykład – 5 godzin

Praca własna pod kierunkiem nauczyciela stanowi pogłębienie zagadnień ujętych w efektach uczenia się przedmiotu.

Do zaliczenia wymagane jest przedstawienie (jednej z wybranych form):

- sprawozdania pisemnego z analizy dwóch artykułów naukowych z zakresu geriatrii/pielęgniarstwa geriatrycznego D.W6., D.W24.

- sprawozdania z uczestnictwa w konferencji o tematyce związanej z chorobami wewnętrznymi (potwierdzone certyfikatem) - zagadnienia ujęte w efektach uczenia się.

- samodzielne opracowanej w formie prezentacji multimedialnej (min 10, max 15 slajdów) wybranej tematyki dotyczącej poszerzenia zagadnień z zakresu geriatrii D.W23., D.W25

Tematy prac aktualizowane są każdego roku akademickiego i podawane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach.

Kryteria oceny PWK:

L.p.	Kryteria	Liczba punktów
1.	Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu.	**0 - 3**
2.	Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy medycznej	**0 - 3**
3.	Poprawność terminologiczna i językowa.	**0 - 3**

4.	Logiczny układ treści.	**0 - 3**
5.	Estetyka pracy	**0 - 3**
6.	Właściwy dobór piśmiennictwa	**0 - 3**
	Ogółem - liczba punktów	**18**

Skala ocen:

Zaliczenie pracy, gdy student uzyska 10 i więcej pkt.

Kryteria zaliczenia ćwiczeń w MCSM – sem. 3:

1. 100% obecność na zajęciach

2. zaliczenie Pracy własnej pod kierunkiem nauczyciela *Przygotowanie projektu procesu pielęgnowania* na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study) – D.U1., Przygotowanie projektu pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w wybranych jednostkach chorobowych – D.U29., D.U30

3. Uzyskanie oceny pozytywnej podczas prebriefingu z wiedzy z zakresu treści programowych realizowanych podczas zajęć laboratoryjnych w MCSM.

4. Wykonanie zadania przewidzianego scenariuszem zajęć, zaliczenie ról w scenariuszach

5. Samoocena studenta dotycząca realizacji zajęć

6. TREŚCI PROGRAMOWE

	Tematyka zajęć	**Liczba godzin**
Semestr 3		
Wykład część kliniczna Geriatria – 20 godzin		
Wykład 1	Podstawy gerontologii. Teorie starzenia i jego uwarunkowania. Psychospołeczne aspekty wieku podeszłego. Modele starości. *Models of aging* Style życia ludzi starszych. *Lifestyles of older people.* Prewencja geriatryczna i profilaktyka starzenia. *Geriatric prevention and aging prevention.*	3
Wykład 2	Organizacja opieki geriatrycznej w Polsce. Formy opieki zdrowotnej, społecznej, zasady ich funkcjonowania i standardy usług. Pomoc instytucjonalna na rzecz osób starszych. Aktywizacja psychospołeczna seniorów	2
Wykład 3	Wielkie zespoły geriatryczne. *Giant geriatric syndromes* Zespoły psychopatologiczne, upośledzenia lokomocji, upadki, upośledzenia wzroku i słuchu, nieotrzymanie zwieraczy, geriatryczny, zaburzenia odżywiania i zaburzenia gospodarki wodno -elektrolitowej, zespół jatrogenny. Zespół słabości (Frailty syndrome). *Frailty syndrome.*	6
Wykład 4	Odrębności etiopatogenezy, przebiegu, terapii i problemy diagnostyczne chorób w wieku podeszłym. Problem wielochorobowości i polipragmazji. Kompleksowa ocena i opieka geriatryczna.. *Comprehensive geriatric assessment and care.*	9
	Suma godzin	**20**
Semestr 3		
Wykład część Pielęgniarstwo geriatryczne – 20 godzin		

Wykład 1	Specyfika opieki wobec pacjentów w wieku geriatrycznym.- zadania i role pielęgniarki w zespole geriatrycznym. Modele opieki stosowane w opiece nad podopiecznym w wieku geriatrycznym. Metody zbierania wywiadu z osobą w wieku podeszłym. Problemy farmakoterapii osób starszych. Problemy psycho-społeczne w wieku podeszłym. Narzędzia i skale służące kompleksowej ocenie geriatrycznej. *The specificity of care for geriatric patients. The tasks and roles of the nurse in a geriatric team. Models of care used in geriatric care. Methods of interviewing elderly patients. Problems with pharmacotherapy in older adults. Psychosocial problems in older adults. Tools and scales for comprehensive geriatric assessment.*	3
Wykład 2	Rola i zadania pielęgniarki w procesie rehabilitacji fizycznej i psychicznej pacjenta w wieku podeszłym. Znaczenie działań usprawniających. Sprzęt pielęgnacyjno – rehabilitacyjny - zasady wykorzystania	3
Wykład 3	Problemy pielęgnacyjno - opiekuńcze i ocena potrzeb pacjenta w wieku geriatrycznym z pogłębiającą się niepełnosprawnością, długotrwale unieruchomionego, dolegliwościami bólowymi wynikającymi z chorób przewlekle postępujących. Opieka nad pacjentem w stanie terminalnym	3
Wykład 4	Diagnoza pielęgniarska i zasady planowania opieki, wobec pacjenta z WPG i ich konsekwencjami oraz w wybranych jednostkach chorobowych wieku podeszłego. Zasady i techniki zabiegów pielęgnacyjno – rehabilitacyjnych oraz diagnostyczno leczniczych stosowanych w opiece nad pacjentem w wieku geriatrycznym. Zasady diagnozowania i rodzaje badan diagnostycznych zlecanych pacjentom w wieku geriatrycznym	5
Wykład 5	Edukacja zdrowotna człowieka i profilaktyka w wieku podeszłym.- poradnictwo dla osób starszych i ich opiekunów w zakresie zapobiegania utracie potencjału zdrowotnego, rola pielęgniarki w edukacji osób starszych z zakresie samoopieki i samopielęgnacji, zasady aktywizacji fizycznej i psychicznej osób w wieku podeszłym, zasady odżywiania i dietoterapia w wieku geriatrycznym	6
	Suma godzin	**20**
Semestr 3		
Ćwiczenia w MCSM – 5 godzin		
Ćwicz. MCSM 1	**Ćwicz.1** Opieka pielęgniarska nad pacjentem z wybranym zespołem geriatrycznym. (analiza opisu przypadku, symulacja medyczna)	5
	Suma godzin	5

7. METODY (SPOSOBY) WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA

(dla każdego efektu uczenia się wymienionego w pkt. 2. powinny znaleźć się metody sprawdzenia, czy został on osiągnięty przez studenta)

Efekt uczenia się	Forma oceny							
	Egzamin sem.4	**Zaliczenie z oceną**	**Test**	**Odpowiedź ustna**	**Praktyczne zaliczenie umiejętności**	**Proces pielęgnowania**	**Praca własna pod kierunkiem**	**Obserwacja pracy studenta**
W1	X	X	X					
W2	X	X	X					
W3	X	X	X					
W4	X	X	X					
W5	X	X	X					
W6	X	X	X				X	

W7	X	X	X					
W8	X	X	X					
W9	X	X	X					
W10	X	X	X					
W11	X	X	X					
W12	X	X	X					
W13	X	X	X					
W14	X	X	X				X	
W15	X	X	X				X	
W16	X	X	X				X	
W17	X	X	X				X	
U1				X	X	X	X	X
U2				X	X	X		X
U3				X	X			X
U4				X	X			X
U5				X	X			X
U6				X	X			X
U7				X	X			X
U8				X	X			X
U9				X	X			X
U10				X	X			X
U11				X	X			X
U12				X	X			X
U13				X	X		X	X
U14				X	X		X	X
U15				X	X			X
K1					X	X		X
K2					X	X		X
K3				X	X	X	X	X

8. LITERATURA

Literatura podstawowa	1. Klaus Hager, Olaf Krause (red.) ; współpraca Meiken Brecht (i 21 pozostałych) ; redakcja wydania polskiego Małgorzata Sobieszczańska. Geriatria Wrocław : Edra Urban & Partner, 2018 2. red nauk Muszalik M. Problemy pielęgniarstwa geriatrycznego Wyd PZWL Wyd. Lekarskie Warszawa 2020 2. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D., Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne PZWL 2018
Literatura uzupełniająca	1. Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne : podstawy teoretyczne i katalog check-list / redakcja naukowa Małgorzata Dziechciaż. -Wyd. 1 Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2023. 2. Murdoch I., Turpin S., Jonston B. Stany nagłe w geriatrii Wyd. Edra Urban & Partner Wrocław 2017

9. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta		**Obciążenie studenta – liczba godzin****
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela lub innych osób prowadzących zajęcia	Udział w zajęciach dydaktycznych, wskazanych w pkt. 1B Wpisujemy sumę godzin, nie rozdzielamy na formy zajęć	45

Praca własna studenta	pod kierunkiem nauczyciela akademickiego	15
	przygotowanie do zajęć	
	przygotowanie do zaliczenia	
Łączny nakład pracy studenta		**60**
	Liczba punktów ECTS	**2**

* ostateczna liczba punktów ECTS

** wartości przykładowe